

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/20/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613213173
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5613213173.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a JUDr. Adriany Gallovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého Q. M., nar. XX.XX.XXXX a maloletú B. M., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, deti rodičov: matky B. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. S., A. XXX/XX, štátnej občianky SR a otca Q. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. M., S. A. XXX/XX, štátneho občana SR, v konaní o návrhu otca o zníženie výživného, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4P/87/2013-20 zo dňa 29.01.2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že návrh otca na zníženie výživného z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zmenil rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 24.02.2009 č. k. 4C/161/2008-44 v časti čo do určenia výživného na maloleté deti tak, že otec Q. M. je povinný prispievať na výživu maloletého Q. M., nar. XX.XX.XXXX zníženým výživným, a to sumou 70,- eur mesačne, na výživu maloletej B. M., nar. XX.XX.XXXX zníženým výživným, a to sumou 70,- eur mesačne, vždy do každého 15. dňa toho-ktorého kalendárneho mesiaca vopred k rukám matky maloletých detí počnúc od 18.12.2013. Žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Z dôvodov rozsudku vyplýva, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného je dôvodný. Bolo zistené, že v čase od posledného rozhodovania súdu o výživnom došlo k podstatnej zmene na strane otca, ktorému pribudla vyživovacia povinnosť k maloletej M. M., nar. XX.XX.XXXX, čo je tou podstatnou zmenou pomerov, akú má na mysli ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine a ktorá skutočnosť ovplyvňuje celkovú situáciu povinného, a to nielen na krátky čas. Podaním, doručeným tunajšiemu súdu dňa 25.04.2013 sa otec domáhal zníženia výživného, ktorý návrh bol rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10P/31/2013-43 zo dňa 13.06.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline 7CoP/64/2013-63 zo dňa 18.09.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť 02.12.2013, zamietnutý s prihliadnutím na skutočnosť, že otec stále vykonával živnosť, ktorú nezrušil, ani neprerušil. Od posledného rozhodovania súdu o výživnom však došlo k zmene pomerov na strane povinného, t. j. otca, ktorý pozastavil prevádzkovanie živnosti za obdobie od 04.12.2013 do 04.12.2016. Podľa vyjadrenia otca maloletých detí, tento je evidovaný na úrade práce. Od poslednej úpravy výšky výživného teda otec učinil úkon súvisiaci s výkonom živnostenského oprávnenia, ktorý na pojednávaní náležite odôvodnil (predmetom podnikateľskej činnosti otca bola výmena plastových okien, ktorú v zimnom období nie je možné riadne vykonávať tak, aby sa do budúca otec nevystavoval riziku

uplatnenia väd zo zmluvy o dielo a v nedostatku príležitostí na trhu práce). V prípade, ak by otec využíval svoju kvalifikáciu na trhu práce a zamestnal sa za čo i len minimálnu mzdu, bolo by v jeho možnostiach a schopnostiach prispievať na výživu maloletých detí po 70,- eur mesačne aj s prihliadnutím na ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej M.. Počiatok takto zníženej vyživovacej povinnosti súd určil v súlade s návrhom otca, t. j. od 18.12.2013.

Výrok o trovách konania zodpovedá ust. § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p.

Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie matka aj otec.

Matka s rozsudkom okresného súdu nesúhlasí. Poukazuje na to, že otec napísal nepravdivú informáciu v návrhu o zníženie výživného, keď uviedol, že platí pravidelne výživné na deti k rukám matky po 100,- eur mesačne. Výživné od neho neprevzala už dobré 4 roky, aj viac. Podala trestné oznámenie pre neplatenie výživného. Výživné za neho platí jeho sestra R. M., ktorá žije v zahraničí. Otec celý rok nekomunikuje s deťmi, nekupuje im žiadne darčeky, ani nenapíše, ani nezavolá. Takže na ne nemíňa finančné prostriedky. Deti si berie len raz do roka na prázdniny, aj to len, keď prídu jeho rodičia na dovolenku zo zahraničia. Obidve deti sú školopovinné a vyžadujú si čoraz vyššie náklady, či už v škole na pracovné pomôcky a pracovné zošity, ale aj na stravu. Od jej posledného odvolania sa zmenilo to, že deti už chodia v škole na školské stravovanie, kde mesačne platí na jedno dieťa 21,- eur mimo ostatných výdavkov. So synom musí navštevovať detského psychiatra, nakoľko sa u syna prejavili sexuálne problémy spojené s genetickou poruchou. Na toto vyšetrenie dochádzajú spojmi a synovi budú zrejme musieť nasadiť utlmujúce lieky. Zrušila živnosť, nakoľko bola 9 mesiacov bez príjmu. Potom bola evidovaná na úrade práce, kde nemala nárok ani na dávku v hmotnej núdzi. Momentálne pracuje v Rakúsku, kde jej mesačný príjem je 700,- eur. Z toho odvádza zdravotné poistenie kvartálne 450,- eur a platí z toho aj cestu vo výške 37,- eur jedna cesta. Okrem týchto výdavkov prispieva doma na domácnosť a bývanie rodičov mesačne 400,- eur. Exmanžel jej zanechal aj všetky dlhy, ktoré sa snaží splácať. Otec detí podal na súd znovu návrh na zníženie výživného len preto, že je momentálne evidovaný na úrade práce, avšak aj doteraz platila za neho výživné sestra R. M.. Aj napriek tomu, že do tohto času bol zamestnaný, aj tak sa povinnosti platiť výživné vyhýbal a spoliehal sa na svoju sestru, preto s rozhodnutím súdu nesúhlasí. Žiada o zmenu rozsudku na pôvodných 100,- eur mesačne na každé dieťa.

Otec poukazuje na to, že zníženie výživného o sumu 30,- eur na 70,- eur mesačne na každé z maloletých detí nevychádza z vykonaného dokazovania, nakoľko preukázal súdu, že nemá žiaden príjem. Podotýka, že ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, matka súdu predložila na preukázanie potrieb maloletých detí len potvrdenie o výdavkoch na stravovanie v základnej škole, resp. školské potreby, žiadne ďalšie doklady nepredložila, ani výšku výdavkov, ako i potrieb maloletých detí nepreukázala a nevyčíslila. Pri rozhodovaní sa súd vôbec nezaoberal skutočnosťou, že nemá žiaden príjem, hoci tieto údaje sú napokon podkladom pre určenie vyživovacej povinnosti. Nespochybnuje, že potreby detí s rastúcim vekom stúpajú, ale je schopný prispievať len vychádzajúc zo svojich možností. Naproti tomu príjem matky maloletých detí sa podstatne zvýšil. Podotýka, že svoje pravidelné mesačné výdavky nie je momentálne schopný uhrádzať. V prílohe predkladá súdu potvrdenie vystavené jeho družkou M. M., ktorá mu pomáha finančne. Jej pomoc však nie je možná sústavne. Poukazuje na to, že pre určenie výživného sú rozhodujúce podmienky uvedené v § 62 Zákona o rodine. Súd sa nezaoberal tým, že nemá reálnu šancu sa zamestnať a úvahy v tom smere, že by sa mohol zamestnať, nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Nepopiera, že na strane maloletých detí sú potreby, pokiaľ ide o hmotné plnenia, na druhej strane nemal v súčasnej dobe žiaden príjem. Dokonca mu nie sú vyplácané ani dávky v hmotnej núdzi. Jeho príjmy oproti dobe, kedy sa naposledy rozhodovalo o výživnom, úplne zanikli. Súd sa vôbec nezaoberal touto skutočnosťou, nevykonaním ani dopytom na úrad práce, či mu boli ponúkané nejaké možnosti zamestnať sa. Poukazuje na to, že životná úroveň rodičov a detí má byť približne rovnaká. Pokiaľ je životná úroveň povinného rodiča nízka ako v jeho prípade, nemá možnosť ju zvyšovať. Je nevyhnutné obmedziť nároky detí a prispôbiť ich takejto životnej úrovni. Súd sa vôbec neriadil zákonnými ustanoveniami pri určovaní výživného a rozhodol o znížení výživného len v malej miere. Návrh na zníženie výživného pritom riadne odôvodnil a preukázal svoje majetkové pomery aj dôvody prerušenia vykonávania živnosti. Súd vo veci nevykonaním žiadne dokazovanie, preukazujúce, že by bolo v jeho možnostiach a schopnostiach platiť mesačne po 70,- eur na každé z detí. Nakoľko

ide o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu, súd je povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhl. Súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, že výživné v sume 70,- eur mesačne na každé dieťa zodpovedá možnostiam otca, ako i odôvodneným potrebám detí. Má tiež podozrenie na to, že matka sa o maloleté deti riadne nestará. Napriek tomu, že im napríklad aj jeho sestra poskytuje veci na oblečenie, tieto balíky im zatajuje, deťom ich nedá. Žiada preto, aby bolo preskúmané rodinné prostredie u matky. Žiada odvolací súd, aby zmenil odvolaním napadnutý rozsudok a zaviazal ho povinnosťou prispievať na maloleté deti výživným v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa.

Matka vo vyjadrení udáva, že otec je schopný pracovať aj bez pracovnej zmluvy, teda na čierno. Od začiatku sa vyhýba plateniu výživného. Predkladá doklady, že výživné platí za otca jeho sestra. O deti otec nejaví záujem. Otec má väčšie možnosti zamestnať sa v zahraničí aj vzhľadom k tomu, že tam má rodinu. Jej je veľmi ľúto odchádzať od detí, ale nemá inú možnosť, keďže sa nevie zamestnať na Slovensku. Vzhľadom na tvrdenia otca predkladá doklady o potrebách detí. Nesúhlasí so znížením výživného.

Kolízny opatrovník uviedol, že trvá na svojom vyjadrení v konaní. Zníženie výživného nie je v záujme maloletých detí, pretože ich odôvodnené potreby v súvislosti s ich vekom, zdravotným stavom a plnením si školských povinností neustále rastú. Otec detí má vyživovaciu povinnosť k trom deťom. K plneniu tejto povinnosti pristupuje dlhodobo pasívne.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaných odvolaní v rozsahu danom ust. § 212 ods. 2 písm. a) O. s. p. a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) napadnutý rozsudok zmenil v zmysle ust. § 220 O. s. p., nakoľko neboli splnené podmienky pre jeho potvrdenie, ani pre jeho zrušenie.

Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, z ktorého krajský súd pri svojom rozhodovaní vychádzal. Okresný súd však nesprávne vec právne posúdil, keď dospel k záveru, že sú splnené podmienky na zníženie výživného, hoc okresný súd použil správnu právnu normu, nesprávne ju aplikoval na zistený skutkový stav veci.

Právnym dôvodom zmeny rozhodnutia o výživnom je zmena pomerov na strane účastníkov konania, či už na strane osôb výživou povinných - otec a matka alebo osôb výživou oprávnených - maloleté deti. Zmena pomerov musí byť vyhodnotená komplexne na strane všetkých účastníkov konania.

Okresný súd správne konštatoval, že naposledy bolo o výživnom rozhodované rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4C/161/2008-44 zo dňa 24.02.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť 16.04.2009 a ktorým súd manželstvo rodičov maloletých detí rozviedol a zároveň schválil rodičovskú dohodu, ktorou zveril maloleté deti Q. a B. do osobnej starostlivosti matke a zaviazal otca prispievať na ich výživu po 100,- eur mesačne. Obidve deti boli v čase tohto rozhodovania v predškolskom veku. Matka bola na materskej dovolenke a poberala iba rodičovský príspevok. V tomto čase bol otec síce vedený ako živnostník a pozastavenú živnosť nemal. Na pojednávaní vo veci 4C/161/2008 dňa 24.02.2009 otec výslovne uviedol, že živnosť momentálne nevykonáva a nemá žiadny príjem, živí ho jeho priateľka.

Porovnaním príjmových možností otca v čase pôvodného rozhodovania, keď bola otcovi určená vyživovacia povinnosť 100,- eur na každé maloleté dieťa, so súčasnou situáciou, možno konštatovať, že otec v čase posledného rozhodovania nemal žiadny príjem, rovnako žiaden príjem nemá ani v súčasnom štádiu konania, t. j. jeho príjmová situácia je nezmenená. Aj v čase predchádzajúceho rozhodovania, aj v súčasnosti deklaroval, že finančne mu vypomáha, resp. ho živí jeho priateľka. Hoci si otec pozastavil živnostenské oprávnenie, zmenu v jeho príjmovej oblasti vyvodit' nemožno.

Rovnako zmenu na strane otca nemožno vyvodiť ani z pribudnutia vyživovacej povinnosti vo vzťahu k maloletej M. M., nar. dňa XX.XX.XXXX. Túto zmenu vyhodnocoval už okresný a krajský súd v konaní vedenom pred Okresným súdom Liptovský Mikuláš pod č. k. 10P/31/2013-43 a pred Krajským súdom v Žiline pod č. k. 7CoP/64/2013, keď krajský súd konštatoval, že nie sú dôvody na zmenu výživného, keď hoci otcovi pribudla vyživovacia povinnosť k maloletej M., keďže od posledného rozhodovania súdu sa podstatne zvýšili odôvodnené potreby na strane maloletého Q. a maloletej B..

Aj v súčasnom štádiu konania možno konštatovať zvyšovanie potrieb na výživu maloletých detí Q. a B., ktorí sú obidvaja školopovinní a v dôsledku vyššieho veku ich potreby na oblečenie, stravu, školské pomôcky, hygienické potreby, zdravotnícku starostlivosť neustále stúpajú. Súd je povinný zároveň ex offo prihliadnuť na nárast životných nákladov.

Na strane otca možno jednoznačne konštatovať, že nepristupuje dostatočne zodpovedne ku skutočnosti, že má tri vyživovacie povinnosti, za ktoré je zodpovedný a je povinný robiť všetko preto, aby boli zabezpečené nevyhnutné potreby maloletých detí. Otec už dlhodobo, bez ohľadu na to, či vykonával alebo nevykonáva živnostenské oprávnenie, nevykazuje žiadny príjem a súd sa snaží presvedčiť, že ho živí jeho priateľka. Otec už dlhodobo nereflektuje na situáciu, že je zodpovedný za výživu troch maloletých detí a nevyvíja potrebné úsilie, ktoré od neho možno požadovať, aby zabezpečil príjem na výživu maloletých detí.

Otec mal v minulosti živnosť v odbore murárske a obkladačské práce, omietkarské, štukatárske práce, obkladanie stien, kladenie dlážkových krytín, montáž sadrokartónových systémov, pomocné práce na stavbe, kopáčske práce, búracie a zemné práce, obchod s tovarom všetkého druhu v rozsahu voľných živností, sprostredkovateľská činnosť v rozsahu voľných živností. Najmä, pokiaľ ide o vyššie uvedené stavebné činnosti, ide o žiadané profesie na trhu práce, pričom otec mal možnosť využiť tieto profesie na pracovnom trhu nielen Slovenskej republiky, ale aj v zahraničí. V súčasnom legislatívnom systéme sa vyžaduje aktívny prístup k získaniu si zamestnania a samotná evidencia otca ako nezamestnaného je nepostačujúca pre záver, že nie je v možnostiach a schopnostiach otca prispievať na výživu maloletých detí výživným doposiaľ určeným.

Otec správne poukazuje, že sa zvýšil príjem na strane matky, ktorý okresný súd riadne zistil. Na strane matky treba ale poukázať na skutočnosť, že hoci ako osamelá osoba zabezpečuje starostlivosť o dve maloleté deti, vynakladá zvýšené pracovné úsilie, keď pracuje v zahraničí, s čím jej vznikajú aj zvýšené výdavky a zároveň musí zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti prostredníctvom svojich príbuzných, s čím sú tiež spojené výdavky. Na matke nemôže byť ponechaná celá ťarcha zvýšených výdavkov maloletých detí.

Postoj, keby súd preniesol ťarchu zvýšených výdavkov maloletých detí iba na matku, ktorá aktívne a zvýšeným pracovným úsilím dosahuje príjem a otca, ktorý už dlhodobo pasívne pristupuje k získavaniu zdrojov pre pokrytie zákonnej vyživovacej povinnosti, by týchto výdavkov zbavil, by bol v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa názoru krajského súdu, otec, ktorý nezabezpečuje osobnú starostlivosť o maloleté deti Q. a B. a o svoju ďalšiu dcéru M. sa stará spolu so svojou družkou, má neporovnateľne väčšie možnosti ako matka uplatniť sa na trhu práce a získať zdroj príjmov na zabezpečenie zákonnej vyživovacej povinnosti pre svoje deti Q. a B..

Rovnako na strane otca je potrebné prihliadnuť aj na skutočnosť, že so svojimi deťmi Q. a B. sa pravidelne nestretáva a iným spôsobom ako plnením vyživovacej povinnosti vo finančnej forme sa o tieto deti nestará. Napriek tomu matka zabezpečuje deťom ako osobnú starostlivosť, tak aj potrebu bývania, ktoré plnenia sú dané na roveň finančnému plneniu.

Z uvedených dôvodov krajský súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že návrh otca na zníženie výživného zamietol.

Dôsledkom takéhoto rozhodnutia je zachovanie úpravy výživného určeného rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 24.02.2009 č. k. 4C/161/2008-44.

Výrok o trovách konania sa opiera o ust. § 224 ods. 2 s poukazom na ust. § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p., podľa ktorého ustanovenia žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok prípustný nie je.